1

Początki

Żeglarstwo dla każdego

Żeglarstwo nigdy wcześniej nie było tak przyjazne i tak łatwo dostępne dla wszystkich. Niezależnie od tego, czy żeglujesz dla przyjemności, czy się ścigasz, kluczowe są swoboda decyzji i doznanie wolności w bezkresie wód.

Czasy, gdy żeglarstwo było sportem elitarnym, minęły bezpowrotnie. Dziś początkujący może rozpocząć naukę wszędzie tam, gdzie znajdzie wodę i sprzyjający wiatr. Sednem żeglarskiej przyjemności jest stawianie czoła żywiołom i sprawdzanie się w starciu z nimi, a także poczucie pełnej kontroli nad ruchem jachtu – wolność płynięcia tam, gdzie się chce, bez większych przeszkód. Żeglarstwo rozwijało się dzięki handlowi i wyprawom odkrywców. Nasi przodkowie byliby zdumieni pomysłem żeglowania dla przyjemności – żagiel pojawił się jako alternatywa dla wiosłowania, które było ciężką pracą. Dla wikingów podstawowym źródłem napędu stał się zestaw żagli ustawionych prostopadle do wiatru, którego napór pchał statek.

Z czasem ludzie na całym świecie znajdowali coraz to nowe sposoby wykorzystania napędu żaglowego w jednostkach użytkowych. W Niderlandach doszło jednak do tego, że niewielki statek zwany *jaghen* bywał używany do żeglugi dla przyjemności i to właśnie od niego w XVII wieku w języku angielskim powstało słowo *yacht*. Żeglarstwo rekreacyjne i sportowe zaczęło się rozwijać dopiero w XIX wieku. Niektórzy żeglarze zyskali sławę jako pionierzy dalekich wypraw dla samej satysfakcji i jako rekordziści morskich przelotów. Początek XX wieku był złotą erą żeglarstwa. Duże jachty regatowe klasy J były obsadzone głównie przez zawodowe załogi, ale koszt uprawiania takiego sportu był dla zwykłego śmiertelnika zaporowy. Dopiero po II wojnie światowej zaczęło kształtować się żeglarstwo w formie, jaką dziś znamy.

▲ **Nowoczesną łódkę typu skiff charakteryzuje wysrubowany stosunek powierzchni żagli do masy, co zapewnia w silnym wietrze niezapomniane wrażenia**

◀ **Spokojnie! Załoga tego Hobie 16 jest o włos od widowiskowej wywrotki, ale w żeglowaniu na katamaranach nikogo to nie przeraża**

ODKRYTA ŁÓDKA MIECZOWA

Wprowadzenie po wojnie sklejki znacząco przyczyniło się do popularyzacji żeglarstwa. Łódki mieczowe ze sklejki stały się powszechne. Okazała się ona idealnym materiałem do budowy lekkich, wytrzymałych i szybkich jednostek, które były stosunkowo proste w wykonaniu. Osoby, które chciały i potrafiły to zrobić, dostały do dyspozycji znakomity budulec. I tak w latach sześćdziesiątych XX wieku na rynku zaczęło pojawiać się wiele nowych projektów. Powstały liczne małe szkutnie, budujące łodzie masowo, aby sprostać rosnącemu zainteresowaniu pływaniem pod żaglami. Dostęp do żeglarstwa – tak rekreacyjnego, jak i sportowego, od regat klubowych po rywalizację olimpijską – stał się łatwy. Mniej więcej w tym samym czasie wprowadzono do szkutnictwa laminat poliestrowo-szklany (PS), jako wszechstronny materiał do budowy łodzi i jachtów. Materiały konstrukcyjne stale są rozwijane, co umożliwia projektowanie coraz lżejszych i wytrzymalszych jednostek.

ŻEGLOWANIE TURYSTYCZNE

Na początku XX wieku żeglarstwo regatowe było dla wielu zbyt kosztowne. Z amatorskiego ścigania się wyrosło jednak żeglarstwo turystyczne i stało się z czasem bardziej dostępne. Jachty turystyczne były mniejsze i specjalnie projektowane do celu rekreacji i swobodnej żeglugi. Rosnąca zamożność społeczeństwa oraz większa dostępność przystani i kotwicowisk sprawiły, że coraz więcej osób decydowało się na posiadanie prywatnych jednostek. Nawet jednak dla osób bez własnego jachtu otworzyła się droga do swobodnego żeglarstwa – przez szkółki żeglarskie i żaglowce szkolne do czarterów i pływania we flotylli.

▲ **Można żeglować wszędzie tam, gdzie wieje wiatr, ale w ciepłym powietrzu jest to szczególnie przyjemne! Ci żeglarze płyną w pobliżu Leukady w Grecji**

▼ **Regaty jachtowe zapewniają mnóstwo emocji całej załodze – do sprawnej obsługi żagli potrzeba nawet kilkunastu osób**

Jak rozpocząć naukę żeglowania

Istnieje wiele dróg do żeglarstwa. Jeśli mieszkasz w regionie, w którym jest to popularne zajęcie, lub masz rodzinę czy znajomych, którzy już żeglują, łatwo jest rozpocząć naukę. Jeśli jednak nie masz znajomości ani kontaktów, początki mogą wiązać się z pewnymi trudnościami. Oto kilka wskazówek, jak przystąpić do nauki żeglowania.

Pierwsze pytanie, jakie powinieneś sobie zadać, brzmi: „Jaki rodzaj żeglarstwa najbardziej mnie interesuje?". Być może wolisz ściganie się po zatoce lub jeziorze na małej łódce mieczowej, a może preferujesz większą jednostkę do żeglugi dziennej lub włóczęgę na morzu. Niezależnie od upodobań początki na małej łódce mieczowej są zawsze dobrym pomysłem – później możesz przesiąść się na większą jednostkę.

NA MAŁEJ ŁÓDCE

Małe otwarte łódki mieczowe przeznaczone są dla jednej osoby, lecz większe typy mogą zabrać na pokład kilka osób. Większość łódek szkoleniowych charakteryzuje się statecznością i doskonale nadaje się na rozpoczęcie nauki. Samodzielnie sterujesz i sam kontrolujesz pracę żagli. Łódka jest lekka i reaguje od razu, więc niemal natychmiast odczuwasz efekty swoich działań. Wymaga to od ciebie szybkiego reagowania i sprawnego przemieszczania się w celu prawidłowego rozłożenia obciążeń w łódce. Ponieważ woda jest bardzo blisko, łatwo się zamoczyć. Żaglówki te są również mało stabilne, dlatego będziesz musiał nauczyć się, jak reagować na wywrotkę.

Łódki mieczowe są często własnością szkółek i klubów – to doskonałe miejsca do rozpoczęcia nauki. Początkowo może na pokładzie towarzyszyć ci instruktor, lecz musisz być przygotowany na samodzielne próby.

▼ **Dzień na wodach jeziora Garda w północnych Włoszech na RS Quba Club – niewielkiej jednostce idealnej dla żeglarza niemal w każdym wieku i na dowolnym poziomie umiejętności**

WSKAZÓWKA

Wypróbuj różne typy łodzi, aby sprawdzić, które najbardziej ci odpowiadają i czym się od siebie różnią. Zwróć uwagę na osiągi, bezpieczeństwo i wrażenia z żeglugi. Łódka mieczowa najbardziej zbliża do żywiołów wiatru i wody. To najlepszy sposób na naukę żeglarstwa.

Rozpocznij naukę w szkole żeglarskiej. Kurs może trwać jedynie pięć dni, w czasie których zamieszkasz na pokładzie

NA ŁODZI KILOWEJ

Niektóre szkoły żeglarskie prowadzą szkolenia dla początkujących na łodziach kilowych zaprojektowanych do żeglugi dziennej. Jacht kilowy ma pod kadłubem ciężką płetwę balastową zamiast miecza uchylnego lub szybrowego. Dzięki temu jest bardziej stateczny niż jednostka mieczowa, ale zarazem mniej zwrotny, cięższy i trudniejszy w manewrowaniu. Rozłożenie ciężaru załogi nie ma tu tak dużego znaczenia jak na łodzi mieczowej i w normalnych warunkach jacht nie grozi wywrotką, jak zdarza się to na małej jednostce mieczowej.

NA JACHCIE TURYSTYCZNYM

Inną możliwością jest nauka żeglowania na jachcie turystycznym, który jest większy niż łódka mieczowa czy przeciętny jacht kilowy i przystosowany do dłuższych przelotów. Tego typu jachty doskonale sprawdzają się w nauce wielu umiejętności żeglarskich, ale nie reagują tak dynamicznie na polecenia początkującego jak mała łódka. Szkoły żeglarskie oferują na takich jednostkach kursy na wyższym poziomie. Szkolenia tego typu są nadzorowane przez organizacje żeglarskie i prowadzą je wykwalifikowani instruktorzy na podstawie wypróbowanych programów dydaktycznych. Oferowane są kursy na każdym poziomie – zarówno dla żółtodziobów, jak i dla doświadczonych skiperów.

▲ **Niewielki, samowystający jacht do żeglugi dziennej, taki jak Hawk 20, to idealny kompromis między łódką odkrytopokładową a jachtem turystycznym**

PODSUMOWANIE

Gdzie rozpocząć naukę żeglowania?

- lokalne kluby żeglarskie
- zorganizowane wakacje pod żaglami
- szkoły żeglarskie
- rejsy pod opieką doświadczonego skipera.

Jest wiele podręczników, czasopism oraz stron internetowych dla początkujących. Najlepiej jednak wybrać pozycje rekomendowane przez uznaną organizację żeglarską.

Odkrytopokładowa łódka mieczowa

Taka łódka to jednostka żaglowa o długości od około 2 do 5 m. Może być jednoosobowa lub dwuosobowa, choć większe rekreacyjne łódki tego typu przyjmą na pokład cztery osoby lub więcej.

Większość jednoosobowych łódek odkrytopokładowych wyposażona jest jedynie w grotżagiel, ale jednostki dwuosobowe są napędzane dwoma żaglami – grotem, obsługiwanym przez sternika, oraz mniejszym żaglem przednim, fokiem, obsługiwanym przez załoganta. W ożaglowaniu często jest także trzeci żagiel, spinaker, stawiany na kursach z wiatrem.

STATECZNOŚĆ

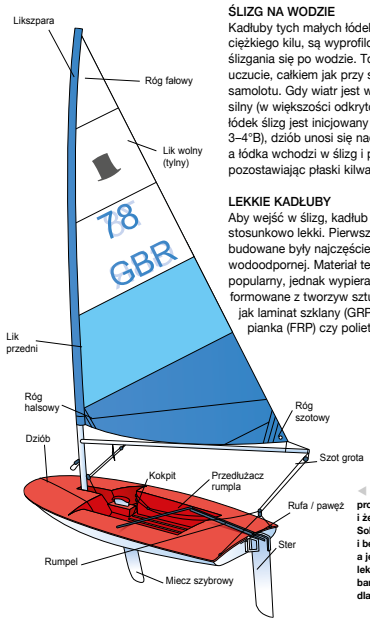
W odróżnieniu od większych jachtów małe łódki nie mają ciężkiej płetwy balastowej zapobiegającej wywrotce. W równowadze utrzymują łódkę załoga – wykorzystywany jest ciężar ludzkiego ciała – oraz odpowiedni trym żagli. Niektóre łódki są bardzo stabilne i prowadzenie ich nie wymaga od załogi nadzwyczajnych umiejętności i wysiłku fizycznego, inne są chybotliwe i mają dużą powierzchnię ożaglowania, a panowanie nad nimi wymaga dużego kunsztu i sprawności. Ważne jest więc dobranie typu łódki do własnych możliwości.

Dwie z najpopularniejszych łódek odkrytopokładowych wracają na brzeg w klubie żeglarskim – jednoosobowy Laser oraz dwuosobowy Mirror (czerwone żagle)

POD KADŁUBEM

Każda łódka odkrytopokładowa ma wysuwany spod kadłuba płat hydrodynamiczny zapobiegający dryfowi bocznemu. Może to być miecz uchylny, obracający się na osi o 90° i opuszczany ze skrzyni mieczowej w kokpicie, lub miecz szybrowy, wysuwany pionowo ze skrzyni mieczowej i wyjmowany przy dochodzeniu do brzegu. Do sterowania służy ster z rumplem zamocowany na rufie. Płetwa sterowa w tych łódkach może być podnoszona przy dobijaniu do brzegu.

Topper jest prosty w takowaniu i żeglowaniu. Solidny i bezpieczny, a jednocześnie lekki i posłuszny – bardzo odpowiedni dla początkujących

ŚLIZG NA WODZIE

Kadłuby tych małych łódek, pozbawione ciężkiego kilu, są wyprofilowane do ślizgania się po wodzie. To wyjątkowe uczucie, całkiem jak przy starcie samolotu. Gdy wiatr jest wystarczająco silny (w większości odkrytopokładowych łódek ślizg jest inicjowany przy wietrze 3–4°B), dziób unosi się nad wodę, a łódka wchodzi w ślizg i przyspiesza, pozostawiając płaski kilwater.

LEKKIE KADŁUBY

Aby wejść w ślizg, kadłub musi być stosunkowo lekki. Pierwsze konstrukcje budowane były najczęściej ze sklejki wodoodpornej. Materiał ten jest nadal popularny, jednak wypierają go kadłuby formowane z tworzyw sztucznych, takich jak laminat szklany (GRP), laminat + pianka (FRP) czy polietylen.

MASZTY I ŻAGLE

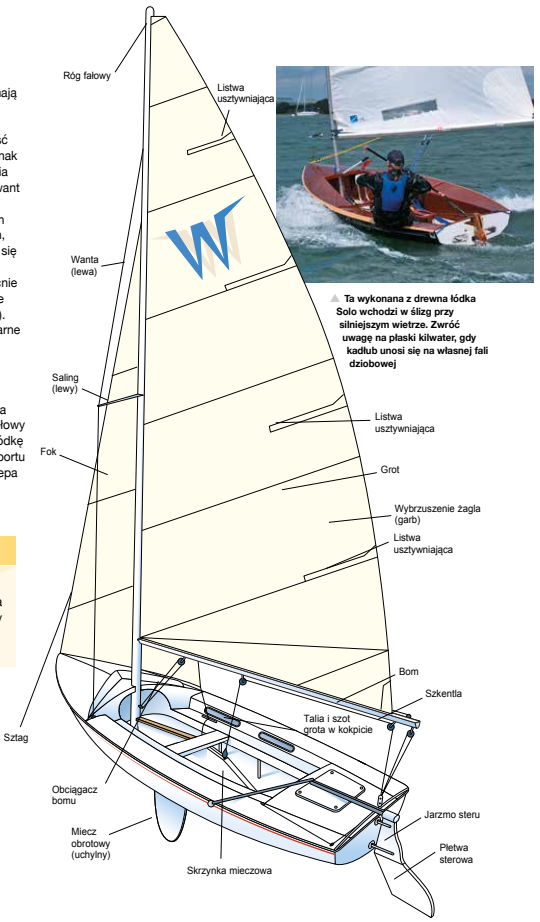
Najprostsze jednoosobowe łódki mają maszt wolnostojący, osadzony w gnieździe w pokładzie bez dodatkowego podparcia. Większość łódek dwuosobowych wymaga jednak dla podtrzymania masztu olinowania stałego: sztagu z przodu i dwóch want po obu stronach. Maszty i bomy wykonane są najczęściej z prostych lub profilowanych rur aluminiowych, a w łódkach wyczynowych stosuje się włókno węglowe. Tradycyjnym materiałem na groty i foki jest obecnie tkany poliester (znany jako Terylene w Wielkiej Brytanii i Dacron w USA). W żeglarstwie wyczynowym popularne są także laminaty z tworzyw sztucznych, np. Mylar.

TRANSPORT NA LĄDZIE

Łódki mieczowe przechowuje się na lądzie. Do wodowania służy dwukołowy wózek slipowy, którym wwozi się łódkę do wody i z niej wyciąga. Do transportu drogowego służy oddzielna przyczepa podłodziowa.

WSKAZÓWKA

Jednoosobowa mieczówka to prawdopodobnie najlepsza łódka do nauki – jesteś odpowiedzialny wyłącznie za kierowanie nią i szybko się uczysz.

Ta wykonana z drewna łódka Solo wchodzi w ślizg przy silniejszym wietrze. Zwróć uwagę na płaski kilwater, gdy kadłub unosi się na własnej fali dziobowej

Wayfarer jest wytrzymały, dzielny i prosty w prowadzeniu. Jest również stateczny i trudny do wywrócenia. Może zabrać nawet do sześciu osób załogi

Łódź kilowa

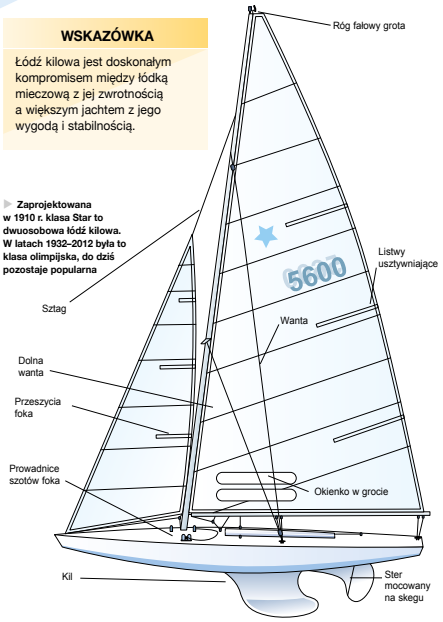
W odróżnieniu od mieczówki łódź kilowa ma pod kadłubem ciężką płetwę balastową, która zapobiega wywrotce. Może się więc kłaść na burtę, lecz pod ciężarem kilu samoczynnie się prostuje. Podobnie jak w przypadku dużych jachtów morskich zanurzenie kilu powoduje jednak, że nie na wszystkich wodach łódź kilowa może bezpiecznie żeglować.

Typowa długość łodzi kilowej wynosi około 6–9 m. Początki na takiej jednostce są dobrą alternatywą dla nauki na łódce mieczowej, chociaż manewry zabierają więcej czasu, bo łódź jest większa i cięższa.

WSKAZÓWKA

Łódź kilowa jest doskonałym kompromisem między łódką mieczową z jej zwrotnością a większym jachtem z jego wygodą i stabilnością.

Większe są też obciążenia działające na takielunek, więc zapewne zetkniesz się z kabestanami. Żegluga na jachtach kilowych zapewni wiele emocji, ponieważ ich żagle mają dużą powierzchnię.

Zaprojektowana w 1910 r. klasa Star to dwuosobowa łódź kilowa. W latach 1932–2012 była to klasa olimpijska, do dziś pozostaje popularna

Właściwości nautyczne łodzi kilowych zależą od typu. Niektóre w kursach na wiatr płyną w przechyle, natomiast nowsze, lżejsze konstrukcje, zaliczane do wyczynowych jachtów sportowych, wymagają prowadzenia możliwie bez przechyłu. Przy żegludze z wiatrem mogą wchodzić w ślizg, dostarczając niezapomnianych wrażeń załodze (liczącej zwykle od czterech do sześciu osób).

NA POKŁADZIE

Większość łodzi kilowych ma otwarty kokpit, pomyślany dla załogi dwu- lub trzyosobowej, przez co nadają się raczej do żeglugi dziennej i regat w odróżnieniu od jachtów rodzinnych. Niektóre typy posiadają jednak elementarne pomieszczenia pod pokładem, które mogą służyć jako schronienie przed wiatrem i deszczem, a nawet jako miejsce do snu.

POSTÓJ W WODZIE CZY NA LĄDZIE

W odróżnieniu od małych mieczówek większość łodzi kilowych pozostaje na wodzie przez cały sezon. Po jego zakończeniu są wyciągane w celu

Łodzie kilowe mogą się przechylać, lecz rzadko się wywracają

oczyszczenia kadłuba, nałożenia farby przeciwporostowej, zapobiegającej nawarstwianiu się glonów i osadów, oraz zabezpieczenia na zimę.

KIL PODNOSZONY

Jeśli łódka kilowa ma podnoszony kil, ułatwia to jej wodowanie i wyciąganie na przyczepę, oraz przewożenie, co pozwala na zimowanie przy domu. Taki balast nie może być podnoszony podczas żeglugi, dlatego należy kontrolować głębokość wody na trasie. Niewielkie jachty z kilem stałym również mogą być transportowane na przyczepie, lecz nie obejdzie się bez użycia dźwigu przy wyciąganiu takiej jednostki z wody.

RS Elite to nowoczesna łódka kilowa o długości 7,3 m, zaprojektowana przez Phila Morrisona do regat w formule *no hiking* (bez wywieszania się) – kolana załogi muszą pozostawać wewnątrz kokpitu

Niektóre łódki kilowe nie są większe od łódki mieczowej. SRD (Schulz Reverse Deadrise) ma kil podnoszony, łącząc stateczność jachtu kilowego ze zwrotnością łódki mieczowej

Wiele małych jachtów kilowych ma kil podnoszony, co ułatwia zarówno wodowanie, jak i transport

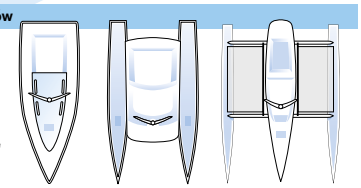

Wielokadłubowiec

Jednostki takie jak katamaran czy trimaran mają więcej niż jeden kadłub. Katamaran składa się z dwóch kadłubów połączonych poprzecznymi belkami lub pokładem. Trimaran ma trzy elementy – centralny kadłub i po bokach dwa mniejsze kadłuby zwane pływakami. Wielokadłubowce wywodzą się z tradycyjnych łodzi proa, z jednym wąskim kadłubem podpartym bocznym pływakiem zapobiegającym wywrotce.

Typy kadłubów

Jednokadłubowiec zajmuje najmniej miejsca w marinie, najszerszy zaś jest trimaran. Wiele mniejszych trimaranów ma składane pływaki, więc po złożeniu nie są szersze niż jacht jednokadłubowy.

Jednokadłubowiec | Katamaran | Trimaran

ZALETY WIELOKADŁUBOWCÓW

Wielokadłubowce są stabilniejsze niż jednostki jednokadłubowe. Szeroka podstawa dla takielunku – dwa kadłuby lub dwa pływaki – przeciwdziała przechyłowi pod naporem wiatru na żagle.

Mały katamaran plażowy może nosić większe żagle niż jednokadłubowiec o podobnej długości, ponieważ dźwignia do przeciwdziałania przez załogę przechyłowi jest tu większa. Kadłuby mogą być również znacznie smuklejsze niż w porównywalnej łódce mieczowej. Większa powierzchnia ożaglowania oraz mniejsza powierzchnia zwilżona kadłuba, a więc mniejszy opór hydrodynamiczny, pozwalają płynąć szybciej.

▼ Regatowe trimarany wykazują się rekordową szybkością w wyścigach transatlantyckich lub dookoła świata, czy to z pełną załogą, czy z samotnikiem za sterem. Francis Joyon z pięcioosobową załogą opłynął Ziemię w 2017 r. na 31,5-metrowym trimaranie IDEC w rekordowym czasie 40 dni, sięgając po Jules Verne Trophy

W odróżnieniu od jachtów jednokadłubowych większe wielokadłubowce nie potrzebują płetwy balastowej dla utrzymania stateczności. Mogą żeglować na płytszych wodach, przybijać do plaży i nie mają pod kadłubem spowalniającego balastu. Katamarany turystyczne przy znacznej długości są również bardzo szerokie. Oferują znacznie większą przestrzeń mieszkalną niż jednokadłubowy jacht o porównywalnej długości i się nie przechylają. Małe katamarany i trimarany do żeglugi dziennej projektowane są tak, żeby również osoby z niepełnosprawnościami mogły spróbować szybkiej żeglugi bez ryzyka wywrotki.

MINUSY WIELOKADŁUBOWCÓW

Budowa jednostki wielokadłubowej jest droższa niż porównywalnej jednostki jednokadłubowej. Dąży się do tego, żeby większe wielokadłubowce były szybkie, a więc lekkie, ponieważ inaczej opór hydrodynamiczny byłby zbyt duży. Zaawansowane lekkie konstrukcje mogą znacząco podnosić koszty.

Niektóre katamarany mogą się wywrócić. Postawienie ich z powrotem na równą stępkę nie jest trudniejsze niż postawienie porównywalnej łódki mieczowej, ale trwa dłużej. W wyścigach oceanicznych zdarza się, że agresywnie prowadzone katamarany i trimarany wywracają się do góry dnem. Większe wielokadłubowce projektuje się jednak tak, aby się nie przewracały.

▶ Latanie na wzniesionym kadłubie dostarcza wielkich emocji i jest łatwiejsze, niż się wydaje. Płynąc na Hobie 15, wychylaj się stopniowo na zewnątrz, w miarę jak katamaran zaczyna się przechylać. Jedną stopę wsuń pod pas do balastowania dla utrzymania równowagi. Ręką z przodu kontroluj szot grota, drugą steruj

▲ Hobie 16, opracowany w 1970 r., to chyba najpopularniejszy katamaran plażowy w historii. Na kadłubach w kształcie banana łatwo wślizgiwać się na plażę i z niej ześlizgiwać

KATAMARANY PLAŻOWE

Katamaran plażowy stanowi odpowiednik otwartej łódki w świecie wielokadłubowców. Zwykle ma długość 4–6 m oraz rozpiętą między belkami i kadłubami siatkę tworzącą elastyczną platformę. Jak nazwa wskazuje, mogą być wodowane bezpośrednio z plaży i wyciągane na nią, choć można je też trzymać na przystani dla żaglówek. Podobnie jak mieczówki projektowane są głównie w wersjach jedno- lub dwuosobowej.

Rekreacyjne katamarany plażowe zazwyczaj mają stałe stateczniki (skegi) pod każdym kadłubem, działające podobnie jak kil w celu ograniczenia dryfu bocznego. Wersje regatowe zazwyczaj mają miecze szybrowe w każdym kadłubie. Olimpijska klasa Nacra 17 została przed igrzyskami w 2020 r. wyposażona w foile – zakrzywione miecze szybrowe.

Jacht turystyczny

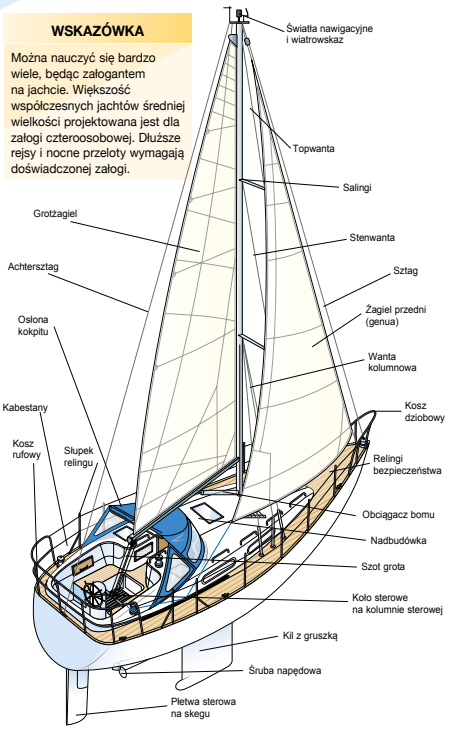
Wiele z tego, czego dowiedziałeś się o małych jednostkach, powtarza się również w jachcie turystycznym, lecz wyróżniają go pomieszczenia mieszkalne pod pokładem. Dostępnych jest wiele typów jachtów tego rodzaju, różniących się od siebie charakterystykami i wyposażeniem.

TAKIELUNEK
Większość jachtów turystycznych to tak zwany slup bermudzki, z najprostszym typem otaklowania. Taki jacht ma maszt podparty olinowaniem stałym: z przodu trzyma go sztag, lina, która biegnie od jego topu do dziobu, a od topu do rufy trzyma go achtersztag, lina równoważąca działanie sztagu. Maszt utrzymywany jest także przez wanty, biegnące z pokładu do jednej lub dwóch par salingów zamocowanych do masztu.

ŻAGLE
Slup bermudzki nosi grot, żagiel główny, oraz jeden lub kilka sztaksli, żagli przednich. Grotżagiel po zakończeniu żeglugi zwykle pozostaje zwinięty na bomie, zabezpieczony pokrowcem. W zależności od siły wiatru stosuje się różne żagle przednie, mocowane do sztagu na dziobie. Gdy nie są używane, przechowuje się je pod pokładem. Typowy zestaw tych żagli obejmuje: genuę – na słabsze wiatry, fok roboczy – na silniejsze wiatry, oraz fok sztormowy – na bardzo silny wiatr. Wiele nowoczesnych jachtów turystycznych wyposażonych jest w roler do zwijania żagla przedniego na sztagu.

RÓŻNE TYPY KILÓW
Kadłub tradycyjnego jachtu przechodzi w długi, zintegrowany z nim kil,

WSKAZÓWKA
Można nauczyć się bardzo wiele, będąc załogantem na jachcie. Większość współczesnych jachtów średniej wielkości projektowana jest dla załogi czteroosobowej. Dłuższe rejsy i nocne przeloty wymagają doświadczonej załogi.

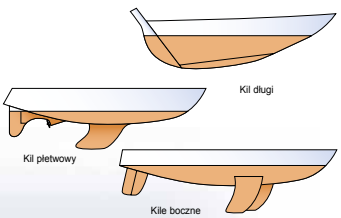

Nowoczesne jachty turystyczne łączą łatwy w obsłudze takielunek, dzielność i komfort dla załogi

obciążony wewnętrznym balastem. W innych odmianach występują kile w kształcie płetwy (finkil). Jacht wyczynowy ma wąski, głęboko zanurzony kil z balastem zawieszonym na jego końcu (bulbkil), co daje maksymalny moment prostujący przy minimalnym oporze hydrodynamicznym. Taki jacht może żeglować tylko na dostatecznie głębokich wodach.

Typy kilów

Tradycyjny długi kil był pierwotnie integralną częścią kadłuba. Współczesne jachty mają kile płetwowe przykręcane do dna kadłuba. Odmiany takie jak kile boczne (ułatwiające żeglugę na płytszych wodach) są krótsze i przykręcane po obu stronach kadłuba.

Flotylla jachtów turystycznych żeglujących w słabym wietrze na spokojnej wodzie

Na jachcie załoga spędza większość czasu w bezpiecznym kokpicie

W jachcie turystycznym dość długi i niezbyt głęboki kil jest wynikiem kompromisu z wymaganiami nautycznymi. Jest zintegrowany z kadłubem i umożliwia pływanie i cumowanie na stosunkowo płytkich wodach. Utrzymuje jacht w pionie, umożliwia żeglugę pod wiatr, ograniczając dryf boczny i przechyły. Niektóre jachty turystyczne mają dwa kile boczne (burtowe), umieszczone po obu stronach kadłuba. Zmniejsza to zanurzenie i umożliwia stabilne osiadanie jachtu na dnie podczas odpływu. Jednak kile boczne stawiają większy opór i generują mniejszą siłę nośną niż kil pojedynczy, więc ich efektywność jest mniejsza.

POKŁAD
Kokpit jest głównym miejscem pracy załogi – stąd sternik prowadzi jacht i obsługuje szoty żagli. Wzdłuż burt biegną półpokłady, a reling, barierka ochronna biegnąca wokół pokładu, podtrzymywany jest przez słupki. Na dziobie i rufie znajdują się kluzy i knagi do prowadzenia i mocowania cum. W wyposażeniu pokładowym są także kabestany do wybierania szotów, szyny do prowadzenia szotów foka oraz standardowe środki bezpieczeństwa.

Różne typy jednostek żaglowych

Jest wiele różnych typów łodzi żaglowych. Są wśród nich te, które najczęściej spotkasz na plaży lub na kotwicowisku. I to na nich najprawdopodobniej będziesz żeglował.

	ŁÓDKA MIECZOWA ODKRYTOPOKŁADOWA	KATAMARAN PLAŻOWY	ŁÓDŹ KILOWA	JACHT TURYSTYCZNY	WIELOKADŁUBOWIEC TURYSTYCZNY	OCEANICZNY JACHT REGATOWY	JACHT TRADYCYJNY
							
	Mała, lekka łódka dzienna, obsadzona przez jedną lub więcej osób. Prowadzenie jej wymaga od załogi umiejętności żeglarskich i pracy ciałem. Wysuwany centralny miecz zapobiega dryfowaniu.	Dwukadłubowa odmiana łódki mieczowej z siatkową trampoliną rozpiętą między kadłubami w roli pokładu.	Mała jednostka wyposażona w kil jest bardziej stabilna niż łódka mieczowa i rzadko się wywraca. Łączy styl żeglowania na mieczówce z wymaganiami jachtu i zabiera na pokład do pięciu osób.	Większa jednostka z pomieszczeniami mieszkalnymi pod pokładem, wyposażona w kil stały lub podnoszony do żeglugi na płytszych wodach. Na jachcie turystycznym o długości 8–15 m może rezydować nawet dziesięć osób.	Katamaran (dwa kadłuby) lub trimaran (trzy kadłuby) z kabiną. Nie ma kilu, a stateczność zapewnia mu szerokość konstrukcji. Może żeglować na płytszych wodach i dzięki mniejszemu oporowi hydrodynamicznemu pływa szybciej.	Jacht zaprojektowany specjalnie do regat ma maksymalny stosunek żagli do masy, przy minimalnym komforcie dla załogi. Są to konstrukcje bardzo mocne, niezwykle zaawansowane technicznie i kosztowne.	Tradycyjny jacht może być oryginalną, najczęściej drewnianą, jednostką po renowacji lub współczesną repliką z laminatu. Łączy przyjemne wrażenia żeglugi w stylu retro z udogodnieniami i komfortem nowoczesnych rozwiązań.
KRÓTKI OPIS	Większość łódek mieczowych projektowana jest dla jednej lub dwóch osób, choć są też przeznaczone dla czterech lub więcej osób. Napęd zapewnia grotżagiel lub grot i fok, z ewentualnym dodatkiem spinakera symetrycznego lub asymetrycznego. Załoga może balastować wychyleniem za burtę lub używając trapezu.	Dzięki wąskim kadłubom i dużej powierzchni żagli w stosunku do szerokości katamarany rozwijają znaczne prędkości, zachowując stateczność.	Jednostki kilowe obejmują mniejsze łódki z otwartym kokpitem i dwuosobową załogą, po większe łodzie dzienne z krytym pokładem i małą nadbudówką lub kabiną dającą schronienie. Niektóre mają kil podnoszony do transportu na przyczepie.	Większość jest jednomasztowa i ma rolowany żagiel przedni, co ułatwia obsługę. Napęd pomocniczy stanowi silnik wysokoprężny. Prędkość przelotowa wynosi średnio 5–10 węzłów, w zależności od długości jachtu, a także mocy silnika.	Katamarany turystyczne zapewniają dużo przestrzeni użytkowej z kajutami w kadłubach i kabiną centralną między nimi. Trimarany turystyczne oferują mniej miejsca, a cała przestrzeń bytowa mieści się w głównym kadłubie ze schowkami w pływakach.	Sportowy jacht turystyczny stanowi kompromis między jednostką turystyczną z jej komfortem a jachtem regatowymi z jego wymogami. Większość jachtów sportowych mieści się w tej kategorii, ale elita ściga się na maszynach regatowych, nienadających się do swobodnej turystyki.	Wiele jachtów tradycyjnych wyróżniają gaflowy grot, a często też brązowe żagle. Niektóre mają takielunek typu kecz lub jol z drugim, krótszym masztem przy rufie, albo szkuner, z dodatkowym – często nieco krótszym masztem przed masztem głównym.
GŁÓWNE ZALETY	Łódki mieczowe są niedrogie w użytkowaniu, łatwe w obsłudze i przechowywaniu. Natychmiast reagują na wiatr. Nie są wymagające w konserwacji. Przeważnie mają komory wypornościowe i nie toną.	Większość jest jedno- lub dwuosobowa, ale na ogół starcza miejsca, żeby dosiadły się na rekreacyjny rejs dodatkowe osoby. Wiele wyposażonych jest w trapezy dla sternika i załogi, co umożliwia żeglugę na krawędzi ryzyka. Stabilne w spoczynku, szybkie w żegludze.	Jachty kilowe są stabilne i bezpieczne. Przewidywalne w żegludze i niewywrotne w normalnych warunkach.	Możliwość mieszkania na pokładzie pozwala na swobodną żeglugę. Wygodne dla rodziny i przyjaciół. Łatwe w sterowaniu pod żaglami i silnikiem.	Brak kilu zmniejsza opór, ciężar i zanurzenie. Niektóre wielokadłubowce turystyczne są znacznie szybsze niż jachty jednokadłubowe tej samej wielkości. Katamarany turystyczne oferują znakomite warunki bytowe.	Dla pasjonatów dostępne są emocjonujące regaty na całym świecie. Jacht regatowy zapewnia bezpośredni kontakt z żywiołami jak mała mieczówka, a jednocześnie uczy działania w zespole.	Duma z posiadania i prowadzenia klasycznej jednostki. Podziw innych żeglarzy. Solidna konstrukcja. Dobra dzielność morska.
GŁÓWNE WADY	Wobec braku dostatecznej osłony przy złej pogodzie załoga może moknąć i marznąć. Każda łódka mieczowa może się wywrócić.	Wodowanie i sterowanie jest trochę trudniejsze niż w przypadku mieczówki. Wolniej wykonują zwroty i mniej ochoczo reagują na polecenia.	Droższe w utrzymaniu i trudniejsze w wodowaniu niż łódka mieczowa. Mniej dynamiczne niż łódka mieczowa. W razie wywrotki mogą zatonąć.	Droższe w zakupie i utrzymaniu, wysokie koszty cumowania i konserwacji. Wolniej reagują, a działania załogi nie są tak odruchowe jak na łódce mieczowej.	Bardzo szerokie, zajmują więcej miejsca w marinie. Gorzej żeglują na wiatr. Kosztują więcej niż jacht jednokadłubowy.	Ceny jachtu regatowego wahają się od wysokich do horrendalnych. Regaty oceaniczne nie obiecują wygód, mogą być zimne, mokre i skrajnie wymagające.	Wolniejsze pod żaglami niż nowoczesne jachty. Mniej miejsca pod pokładem. Drewniany jacht jest czasochłonny i kosztowny w utrzymaniu.
DLA KOGO	Dla każdego, kto czuje się sprawny i chce doświadczyć żeglarstwa na własnej skórze – czy to przyjemności pływania z rodziną, czy emocji zmierzenia się z silnym wiatrem.	Dla adepta żeglarstwa oswajającego się z szybkością i uczącego się balastowania na trapezie.	Dla oczekującego dynamicznej żeglugi blisko żywiołów bez poważnego ryzyka wywrotki, w towarzystwie licznej załogi.	Dla osób pragnących żeglować do różnych miejsc. Wędrówka z rodziną lub przyjaciółmi jest przy dobrej pogodzie wspaniałym przeżyciem.	Dla kogoś, kto wybiera stabilną żeglugę z dużą i prędkością bez ograniczenia głębokością wody.	Dla osób z żyłką rywalizacji, które pragną intensywnej, wyczynowej żeglugi w konkurencji z innymi.	Dla osób, które chcą być dumne ze swojego statku i satysfakcjonuje je spokojna żegluga. W końcu po co się spieszyć?